

I - ARABAKO BATZAR NAGUSIAK ETA ARABAKO LURRALDE HISTORIKOAREN FORU ADMINISTRAZIOA

ARABAKO BATZAR NAGUSIAK

12/2026 Foru Araua, ekainaren 10ekoa, toki ogasunak arautzen dituen Foru Araua aldatzekoa

Jakinarazten dut Arabako Batzar Nagusiek 2026ko ekainaren 10ko osoko bilkuran onetsi dutela, eta nik aldarrikatzen eta agintzen dut argitara dadila "12/2026 Foru Araua, ekainaren 10ekoa, toki ogasunak arautzen dituen Foru Araua aldatzekoa", aplikagarria zaien herritar guztiek, partikularrek eta agintariek bete eta betearaz dezaten.

Vitoria-Gasteiz, 2026ko ekainaren 10a

Diputatu nagusia

RAMIRO GONZÁLEZ VICENTE

12/2026 FORU ARAUA, EKAINAREN 10EKOA, TOKI OGASUNAK ARAUTZEN DITUEN FORU ARAUA ALDATZEKOA

ZIOEN AZALPENA

Toki Ogasunak arautzen dituen Foru Arauak kuantifikazio-sistema bat ezartzen du udal jabari publikoaren erabilera pribatiboagatiko edo aprobetxamendu bereziagatiko tasen erregulazioan. Sistema horrek bereizi egiten ditu araubide orokorra eta hornidura-zerbitzuak ustiatzen dituzten enpresei aplikatu beharreko araubide berezia, baldin eta zerbitzu horiek interes orokorrekoak badira edo herritar guztiei edo zati handi bati eragiten badiete.

Gauzak horrela, gaur egun sare telefonia mugikorreko zerbitzuak kuantifikazio-araubide berezitik kanpo egotea sare horien hasierako hedapenaren inguruabarrei lotutako arau-konfigurazioaren ondorio da, eta oraingo ikuspegitik zaila da hori justifikatzea. Gaur egun, telefonia mugikorraren ezarpena erabat orokortuta dagoen honetan, salbuespen horri eustekak sektorearen errealitatearekin hain koherentea ez den tratamendu fiskala ekar dezake. Hain zuzen ere sektore horretan ari dira, neurri handi batean, komunikazio elektronikoko hainbat zerbitzu aldi berean ematen dituzten dimentsio handiko enpresak. Hori dela eta, komenigarria da indarrean den erregulazioa berrikustea, orokortasun-printzipiora eta tasaren aplikazio homogeneousago batera egokitzeko.

Horregatik, aldaketa honen xedea da udal jabari publikoaren erabilera pribatiboagatiko edo aprobetxamendu bereziagatiko tasek hobeto jaso dezatela sektorearen egungo egoera eta zaindu dezatela eraginda dauden operatzaile guztien artea zerga-tratamendu orekatuago bat egotea.

Tokiko autonomiaren printzipioaren eta toki-erakundearen finantza nahikotasunaren elkarrekintza bateratuak aukera ematen du kontuan hartzeko, tasa mota hori eratzean, udalari dago kiola jabari publikoa osatzen duten ondasun guztien erabilera pribatiboa edo aprobetxamendu berezia zergapetzea —bai udal bide publikoena, bai tokiko jabari publikoa osatzen duen beste edozein ondasunarena—, edo, hala badagokio, karga horren estaldura tokiko jabari publikoko ondasun jakin batzuen erabilera pribatibora edo aprobetxamendu berezira mugatzea.

Ordenantza fiskalek, erregelamenduzko xedapen orokor lez, udal tributuen ezarpena eta antolamendua arautu ahal izango dute, eta, modu abstraktuan, gertatu daitezkeen egitatezko egoera guztiak jaso ahal eta behar dituzte.

Alde horretatik, goian aipatutako Foru Arauaren 23. artikulua arabera, tokiko jabari publikoaren erabilera pribatiboagatik edo aprobetxamendu bereziagatik tasa tasa bakarra da, tokiko jabari publikoaren erabilera pribatiboagatik edo aprobetxamendu bereziagatik tasa bakarra, bi kuotakoa, bata orokorra eta bestea berezia.

Agindu horrek kuantifikazio-mekanismo desberdinak baino ez ditu jasotzen; izan ere, Toki Ogasunei buruzko Foru Arauaren 27.1 artikulua a) letraren ikuspegitik, ukitutako ondasunak erabiltzearen edo aprobetxatzearen ondoriozko erabilgarritasunak merkatuan izango lukeen balioa lortzea izango litzateke helburua, jabari publikoak ez balira lez, eta c) letrak, berriz, beste ikuspegi bat ematen du, modalitate hori ez delako tokiko jabari publiko edozein ondasunaren erabilera pribatiboari edo aprobetxamendu bereziari buruzkoa, baizik eta bakar-bakarrik bide publikoaren erabilera edo aprobetxamenduei buruzkoa, eta kuantifikazio berezi, objektibo eta saihetsezinako araubidea eratzten du —“salbuespenik gabe”— jabari publikoaren gaineko erabilera horietarako, zerbitzua ustiatzen duten enpresei dagokienez, hain zuzen ere euren diru-sarrera gordinen gaineko ehuneko 1,5eko portzentajea aplikatuta. Udalak tokiko jabari publikoa osatzen duten ondasun guztien erabilera pribatibo edo aprobetxamendu berezia zergapetzea erabakitzen badu, hornidura zerbitzuak ustiatzen ez dituzten partikularrek eta enpresek Foru Arauaren 27.1.a) artikuluan aurreikusitako kuota orokorra ordaindu beharko lukete beti, bai erabilera pribatiboagatik, bai tokiko jabari publikoa osatzen duen edozein ondasunaren aprobetxamendu bereziagatik, udal bide publikoak izan zein ez.

Aurreko guztia kontuan hartuta, tasaren kuantifikazioak, bere oraingo konfigurazioan, tokiko autonomiaren oinarritzko printzipioa higatu dezake.

Hori dela-eta, xedapen honetan egiten den arau-aldaketaren xedea da dauden araubideen nahitaezko bikoiztasunak ez dezala eragotzi, aipatutako printzipioa gauzatzuz, udalek tokiko jabari publikoaren —udal bide publikoetako lurzoruan, zorupean edo hegalean eratutakoak barne— edozein erabilera pribatibo edo aprobetxamendu berezi zergapetu ahal izatea interes orokorrekoak diren edo auzokide guztiei edo auzokideen zati handi bati eragiten dieten hornidura-zerbitzuak ustiatzen dituzten enpresen alde, erreferentzia gisa hartuta erabilera edo aprobetxamendu horren ondoriozko erabilgarritasunak merkatuan izango lukeen balioa, ukitutako ondasunak jabari publikoak ez balira. Era berean, udalei aukera ematen zaie, halan erabakitzen badute, udal bide publikoetako lurzoruen, zorupearen edo hegalearen erabilerak eta aprobetxamenduak zergapetzen jarraitzeko edozein hornidura zerbitzu ustiatzen duten enpresen alde, kuantifikazio-araubide bereziaren bidez.

Artikulu bakarra. Berridatzi egiten dira 27.1 artikulua a) eta c) letrak. honela geratzen dira idatzita:

a) Oro har, ondasunak erabilera publikoak ez balira, erabilera edo aprobetxamendu horrek sortzen duen onurak merkatuan edukiko lukeen balioa erreferentzia hartuta. Horretarako, zerga ordenantzek onura horrek merkatuan duen balioa zehazteko irizpideak eta parametroak onar ditzakete kasu bakoitzean, erabilera pribatuaren edo aprobetxamenduaren izaera berezia kontuan hartuta.

Udal bide publikoetako zoruan, zorupean edo haien gaineko hegadan eraturiko erabilera pribatibo edo aprobetxamendu berezien ondoriozko tasen kasuan, baldin eta interes orokorreko hornidura-zerbitzuak edota auzotarren gehiengoa edo kopuru garrantzitsu bat ukitzen duten hornidura-zerbitzuak ustiatzen dituzten enpresen aldeko erabilera edo aprobetxamenduak badira, tasaren zenbatekoa ezin izango zaie zerbitzuen erabiltzaileei jasanarazi.

Aurreko paragrafoan aurreikusitako ondorioetarako, halako zerbitzuak banatu edo merkaturatzen dituzten enpresak hartuko dira zerbitzuon ustiatzailatzat, eta xedatutakoa aplikatuko zaie bai hornidurak egiteko sareen titularrak direnei, bai, sareen titularrak ez izan arren, haiek erabiltzeko, haietan sartzeko edo haiei lotzeko eskubideen titular direnei.

c) a) letran ezarritakoaren kaltetan joan gabe, udal bide publikoetako zoruan, zorupean edo haien gaineko hegadan eraturiko erabilera pribatibo edo aprobetxamendu berezien ondoriozko tasen kasuan, baldin eta interes orokorreko hornidura-zerbitzuak edota auzotarren gehiengoa edo kopuru garrantzitsu bat ukitzen duten hornidura-zerbitzuak ustiatzen dituzten enpresen aldeko erabilera edo aprobetxamenduak badira, aipaturiko enpresek udal mugarte bakoitzean urtean lortzen duten fakturaziotik eratorritako diru-sarrera gordinen 100eko 1,5ekoa izan daiteke tasen zenbatekoa.

Hori dela-eta, zerbitzuen ustiatzailatzat hartuko dira haiek banatu eta merkaturatzen dituzten enpresak.

Honako c) letra honetan aipaturiko enpresa guztiei aplikatu ahal izango zaie zenbatekotzeko araubide berezi hau, bai hornidurak egiteko sareen titularrak direnei, bai, sareen titularrak ez izan arren, haiek erabiltzeko, haietan sartzeko edo haiei lotzeko eskubideen titular direnei.

Letra honetan xedatutakoari dagokionez, honako hauek hartuko dira fakturaziotik eratorritako sarrera gordintzat: erakunde batek udalerrri bakoitzean egindako zerbitzuen ordainean jaso dituen sarreretatik berari egotzi ahal zaizkionak.

Horri dagokionez, ez dira sarrera gordinetan sartuko egindako zerbitzuak kargatzen dituzten zeharkako zergak, ezta, hirugarrenen kontura kobraturikoak izanik, tasa zenbatekotzeko araubide berezi hau aplikatzen zaion erakundearen sarrera propiotzat hartu ezin diren partida edo kopuruak ere. Era berean, ez dira fakturazioko sarrera gordinetan sartuko Ekonomia Ministerioko Energia Elektrikoa Ekoizteko Instalazioen Erregistro Administratiboaren 1. edo 2. atalean inskribaturiko instalazioetan erabiltzekoak diren hornidura-zerbitzuengatik jasotzen diren kopuruak, baldin eta hornituriko lehengaia araubide berezi honen menpeko zerga ordainketari loturiko energia sortzeko beharrezkoa bada.

Hornidura egiteko besteren sareak era biltzen dituzten enpresek fakturazioko sarrera gordinetatik kendu behar dituzte beste enpresa batzuen sareak erabiltzeagatik ordaintzen dituzten kopuruak. Sareen titularrak diren enpresek beren fakturazioko sarrera gordinetan sartu beharko dituzte kontzeptu horrengatik jasotako zenbatekoak.

Araubide berezi hau aplikatzearen ondoriozko zenbatekoa ezin jasanaraz dakieke c) letra honetan aipaturiko hornidura zerbitzuen erabiltzaileei.

Honako c) letra honetan araupeturiko tasak bateragarriak dira toki eskumeneko zerbitzuak edo jarduerak egiteagatik ezartzen diren beste tasa batzuekin, letra honetan aipatutako enpresak halako tasen zergapeko badira foru arau honen 26.1. b) artikuluan ezarritakoaren arabera, baina tasa hau ordaintzen duenari ezin ordainaraz dakioke udal bide publikoetako zoruan, zorupean edo haien gaineko hegadan eraturiko erabilera pribatibo edo aprobetxamendu berezien ondoriozko beste tasarik.

Azken xedapena

Foru Arau hau indarrean sartuko da ALHAOn argitaratu eta hurrengo egunera.

Vitoria-Gasteiz, 2026ko ekainaren 10a

Lehendakaria

IRMA BASTERRA UGARRIZA